

Ο Παλμός των Μηλιωτάδων

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ Ι', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 115, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1993 Ταχ. Δ/ση: 455 00 Μηλιωτάδες Ιωαννίνων
Τηλ. (0656) 31244, 31376, (0651) 76734, 36909

Εκτίμηση ζημιών από ΕΛΓΑ

Όπως γράψαμε και στο προηγούμενο φύλλο, τα τελευταία χρόνια αρκούδες προξενούν πολλές και σημαντικές καταστροφές στις καλλιέργειες καλαμποκιού.

Για τις ζημιές αυτές, δυστυχώς, δεν αποζημιώνονται οι καλλιεργητές. Αποζημίωση προβλέπεται από τη νομοθεσία μόνο στις περιπτώσεις ζημίας από αρκούδες σε κτηνοτρόφους και μελισσοτρόφους.

Πολλές φορές οι γεωργοί διαμαρτυρήθηκαν στις αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχίας και κάθε φορά έπαιρναν την ίδια απάντηση: "Δεν προβλέπεται από το Νόμο..."

Μετά όμως τις τελευταίες διαμαρτυρίες των καλλιεργητών και τα δημοσιεύματα της εφημερίδας μας, υπάλληλος των ΕΛΓΑ (Ελληνικές Γεωργικές Ασφαλίσεις), επισκέφτηκε την περιοχή μας για μια κατ' αρχή εκτίμηση των ζημιών.

Βεβαίως δεν πρόκειται να αποζημιωθούν οι γεωργοί για τις φετινές ζημιές, αλλά πιστεύουμε ότι τα ΕΛΓΑ θα εισηγηθούν στο Υπουργείο Γεωργίας τη νομοθετική ρύθμιση του προβλήματος, ώστε του χρόνου να υπάρξει η δυνατότητα αποζημίωσης σε περίπτωση ζημιών από αρκούδες.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Με επιτυχία έγινε και φέτος το εξοχικό ημερήσιο πανηγύρι της Παναγίας στο χώρο της εκκλησίας.

Τη διοργάνωση του πανηγυριού είχε αναλάβει, όπως κάθε χρόνο, η Εκκλησιαστική Επιτροπή και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μηλιωτάδων.

Το γλέντι ξεκίνησε με εμφάνιση του χορευτικού ομίλου, που χόρεψε ντόπιους δημοτικούς παραδοσιακούς χορούς.

Στη συνέχεια οι χωριανοί έστρωσαν τραπέζι κάτω από τα βαθίσκια δέντρα και το γλέντι κράτησε ως τις απογευματινές ώρες.

Χρειάζεται όμως μεγαλύτερη προσπάθεια και θέληση απ' όλους τους χωριανούς, ώστε να μην εγκαταλεφτεί το όμορφο αυτό πανηγύρι, από τα λίγα που έχουν απομείνει στην εποχή μας.

ΠΡΟΤΟΜΗ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Ο χωριανός μας Ευθύμιος Γ. Παππάς φρόντισε με δική του δαπάνη, να κατασκευάσει προτομή του καταγομένου από το Δεμάτι Επισκόπου Ιωαννίνων Δημητρίου.

Η προτομή θα τοποθετηθεί στην πλατεία του χωριού.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΤΗ

Από τον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο Ανατολικού Ζαγορίου αποφασίστηκε η τοποθέτηση δικτύου τηλεοπτικών αναμεταδοτών σε κατάλληλο σημείο, ώστε να βλέπουν όλα τα χωριά της περιοχής τα προγράμματα τηλεόρασης, ιδίως τα ιδιωτικά κανάλια, τα οποία λίγα μόνο χωριά παρακολουθούν σήμερα από τους αναμεταδότες που τοποθετήθηκαν πρόσφατα στον Προφήτη Ηλία Δεματίου.

Οι νέοι αναμεταδότες θα τοποθετηθούν κάπου στην περιοχή της Κρυόβρυσης, ώστε να μπορούν να εξυπηρετούν όλα τα χωριά του Ανατολικού Ζαγορίου.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης του έργου ανέρχεται μαζί με το ΦΠΑ στο ποσό των 8.637.600 δρχ.

Η δημοπρασία για την ανάθεση του έργου έγινε στις 24 Σεπτεμβρίου.

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Ξεκίνησε και φέτος η καινούρια σχολική χρονιά και άρχισε ο μόχθος μαθητών και δασκάλων για καλύτερη μόρφωση.

Για άλλη μια χρονιά όμως ο αριθμός των μαθητών, που φοιτούν στα σχολεία του χωριού μας, λιγοστεύει. Το φαινόμενο είναι ανησυχητικό και οδηγεί χρόνο με το χρόνο τα χωριά μας σε μαρασμό και τη μετατροπή τους σε χωριά γερόντων.

Το Δημοτικό Σχολείο λειτουργεί με 11 μαθητές και σ' αυτό φοιτούν και παιδιά από τα γύρω χωριά.

Το Γυμνάσιο λειτουργεί με λιγότερους από πέρσι μαθητές. Φέτος οι μαθητές είναι μόνο 27, αποτέλεσμα της συρρίκνωσης των Δημοτικών Σχολείων της περιοχής.

Το ευχάριστο είναι ότι εγκρίθηκε για φέτος η προσωρινή λειτουργία Νηπιαγωγείου, αλλά από έλλειψη πιστώσεων δεν έχει τοποθετηθεί ακόμα νηπιαγωγός.

Η ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

Το Τμήμα Πολεοδομίας της Νομαρχίας Ιωαννίνων, απαντώντας σε επιστολή του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων, σχετικά με την οριοθέτηση του οικισμού Μηλιωτάδων, αναφέρει με έγγραφό του, τα εξής:

"Μετά από το υπ' αριθμ. 23/3-8-93 έγγραφό σας, σας γνωρίζουμε ότι για τον οικισμό Μηλιωτάδων έγινε προσπάθεια να συμπεριληφθούν όλες οι αναγκαίες εκτάσεις εντός οικισμού. Εάν διαπιστωθεί ότι δεν συμπεριλήφθησαν οικόπεδα από το δημοτικό σχέδιο του Υπουργείου Γεωργίας τότε θα κάνει η υπηρεσία μας σχετική τροποποίηση.

Ως προς τα υπόλοιπα στοιχεία για την κατηγοριοποίηση ελήφθη υπ' όψη η απογραφή 1981"

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1. ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Η Αλέκα και ο Γεώργιος Κ. Κίτσιος απόκτησαν κορίτσι.
2. ΗΠΑ: Η Ελένη και ο Παναγιώτης Αφ. Οικονόμου απόκτησαν αγόρι.
Να τους ζήσουν!

ΒΑΦΤΙΣΕΙΣ

1. ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Στις 5 Σεπτεμβρίου η Μάρθα και ο Δημήτριος Ν. Λάμπρης βάφτισαν το αγοράκι τους. Ο ανάδοχος Γεώργιος Αθ. Μπαζούκας του έδωσε το όνομα Νικόλαος.
2. ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ: Στις 12 Σεπτεμβρίου η Βορειοπειρώτισσα Σταυρούλα Σούντζου βάφτισε το αγοράκι της. Η ανάδοχος Γιαννούλα Δ. Μπότσαρη του έδωσε το όνομα Βασίλειος.
Να τους ζήσουν!

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

1. ΓΕΡΜΑΝΙΑ: Ο Αριστείδης Γ. Τσικουράς αρραβωνιάστηκε με τη Ραχήλα Σιδηροπούλου από το Κιλίκι.
2. ΗΠΑ: Ο Χρήστος Κ. Αγγέλης αρραβωνιάστηκε με τη Χριστίνα Τραχανά από την Κρανούλα.
Συγχαρητήρια και καλά στέφανα!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΕΛΕΣΕΩΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

Στις 7 Νοεμβρίου, ημέρα Κυριακή, στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Κοπώνων Ιωαννίνων θα τελεστεί το ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη της λατρευτής συζύγου μου Ουρανίας Οικονόμου.
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΛΩΡΕΕΣ ΣΕ ΜΝΗΜΗ

Ο Αριστείδης Π. Οικονόμου προσέφερε τα παρακάτω χρηματικά ποσά, στη μνήμη της συζύγου του Ουρανίας Οικονόμου και αντί του καθιερωμένου με κρέας μνημοσύνου:

1. Ποσό 120.000 δρχ. για αγορά ενός πολυώφωτου στον Ι. Ναό Αγίου Αθανασίου Μηλιωτάδων.

2. Ποσό 70.000 δρχ. για την αγορά του Αγίου Ποτηρίου μαζί με τα άγια καλλύματα στον Ι. Ναό Αγίου Δημητρίου Δεματίου.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια στον ανήψιο μας και ξάδερφο Χρήστο Κ. Αγγέλη για τους αρραβώνες του με τη Χριστίνα Τραχανά και ευχόμαστε καλά στέφανα! Οικογένεια ΒΑΣΙΛΗ ΣΠΥΡΟΥ

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Συγχαίρουμε τα ανήψια και ξαδέφφια μας Ελένη Απ. Παπαχήστου για την εισαγωγή της στη Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης και Νικόλαο Γ. Παπαχήστου για την εισαγωγή του στη Σχολή Ηλεκτρονικών Λαμίας και τους ευχόμαστε καλή πρόοδο και καλό πτυχίο!

Οικογένεια ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΕΥΘ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

Ανώνυμος: 5.000 δρχ.
Γεώργιος Αφ. Τσικουράς: 5.000 δρχ.
Ιωάννης Β. Μπαρπαλιός: 10.000 δρχ.
Χρήστος Δ. Παπαχήστος: 2.000 δρχ.
Κων/νος Τόλης: 10.000 δρχ.
Σοφία Κ. Τόλη: 5.000 δρχ.
Ελένη Κ. Τόλη: 5.000 δρχ.
Γεώργιος Αφ. Τσικουράς: 75.000 δρχ.
Ηρώ Π. Λουκά: 5.000 δρχ.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Ελευθέριος Κ. Αγγέλης: 13.000
Λεωνίδας Χ. Κούλας: 1000
Μαρία Ευθ. Κούλα: 1000
Ιωάννης Μανιώτης: 2.000
Γλυκερία Κ. Κλαρούδα: 1000
Μιχαήλ Καστάνιας: 5.000
Ηρώ Π. Λουκά: 7.200
Γεώργιος Αφ. Τσικουράς: 4.500
Χρήστος Δ. Παπαχήστος: 1000

ΛΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Ιωάννης Μανιώτης: 3.000
Ηρώ Π. Λουκά: 2.800
Γεώργιος Αφ. Τσικουράς: 500
Χρήστος Δ. Παπαχήστος: 500

ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ

Ενοικιάζεται ιδιωτική έκταση άνω των 600 στρεμμάτων καλλιεργήσιμη και δασώδης, κατάλληλη για εκτροφείο θηραμάτων, σε απόσταση 30 χιλιομέτρων από τα Γιάννινα. (κοντά στους Μηλιωτάδες).

Διαθέτει σπίτι διώροφο και αποθήκη σε πολλή καλή κατάσταση.

Πληροφορίες: Τηλ. (0656) 31322 και μετά το Νοέμβριο (01) 8812291.

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΤΑ ΑΕΙ - ΤΕΙ

Κατά τις φετινές πανελλήνιες εξετάσεις εισήχθησαν στα ΑΕΙ ΤΕΙ οι παρακάτω χωριανοί:
1. Ελένη Απ. Παπαχήστου: Θεολογική Σχολή Θεολογίας.
2. Νικόλαος Γ. Παπαχήστος: Σχολή Ηλεκτρονικών Λαμίας.
Συγχαρητήρια και καλή φοίτηση!

Παρακαλούνται οι χωριανοί που εισήχθησαν εφέτος στα ΑΕΙ - ΤΕΙ, να το κάνουν γνωστό στο Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων.

ΛΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

1. Γεώργιος Κ. Ξήτας: Βρύση με τ α λ λ ι κ ή , λ ά μ π α γυάλινη, εξαρτήματα αργαλειού (μυτάκια, σαΐτα, ιδιάστρα)
2. Χρήστος Χριστολάμπρης: Βαρέλα, μπουντινέλα, φουρλίτσι-ος.
3. Γεώργιος Κ. Παπατόλης: Αμόνι, φτυάρι για γωνιά, πυροστιά, δικέλι, αρίδα, λίμα.

ΣΤΕΙΛΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΣΑΣ
ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ
ΤΟΝ ΠΑΛΜΟ ΤΩΝ
ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ
ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΩΝ
ΓΡΑΨΤΕ ΝΕΟΥΣ
ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΩΣΕΙΣ

“Του κόστισε ο τσίντζιρας αηδόνι”. Για όσους κόστισαν τα πράγματα που απόκτησαν πολύ ακριβά, “πλήρωσε τα μαλλιοκέφαλά του”.

“Κάθεται σα νύφη από Δευτέρα”. Για όσους παθαίνουν στη ζωή τους κάποια υλική ζημιά και είναι πολύ στενοχωρημένοι και λυπημένοι.

“Νά ‘σαι καλά τον Αύγουστο, που ‘ναι παχείες οι μύγες”. Κοροϊδευτική ευχή.

“Ο κόσμος τόχει τούμπανο, κι εσύ κρυφό καμάρ”. Για όσους χαιρόνται για ένα πράγμα και το νομίζουν κρυφό, ενώ αυτό έχει κοινωνιολογηθεί και το ξέρουν όλοι.

“Όποιος έχει πολύ πιπέρι, ρίχνει και στα λάχανα”. Για όσους σκορπούν τα αγαθά τους απερίσκεπτα και εκεί που δεν χρειάζονται.

“Αυτά που λες, τα λεν στο μύλο”. Για όσους λέγουν φτηνά κουτσομπολιά, “η τρίχα τριχιά, κι ο παπάς αγκαστρωμένος”.

“Πολυτεχνίτης κι ερημοσπίτης”. Για όσους ενδιαφέρονται για τα ξένα πράγματα και αδιαφορούν για τα δικά τους.

“Φάτε μάτια ψάρια, κι η κοιλιά περιδρομο”. Για όσους χαιρόνται κάτι με τα μάτια τους, χωρίς να μπορούν να το απολαύσει η ψυχή τους.

“Αν δεν κουνάει η σκύλα την ουρά της, δεν πάνε τα σκυλιά κοντά της”. Για όσες θέλουν να δικαιολογήσουν μια κακή τους πράξη.

“Πάει με τον Μαλαμίδα”. Για κείνους που πέθαναν πρόσφατα και για κείνον που πέθανε από καιρό και δεν το γνωρίζει κάποιος γνωστός του, “τώρα αυτός κάνει λαϊνία από καιρό”.

“Κλαιν οι χήρες, κλαιν κι οι παντρεμένες”. Για όσους κλαίγονται άδικα, ενώ θα έπρεπε να είναι χορτασμένοι.

(Από το βιβλίο του Ι. Μάνθου <<Το Δεμάτι>> Ιστορία - Λαογραφία, Α' μέρος, 1983).

“Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΩΝ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ”

Μηνιαία έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων Ζαγορίου Υπεύθυνος έκδοσης ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1. Δημήτριος Β. Οικονόμου
2. Σεβαστή Γ. Μπαζαλέκου
3. Βασ. Α. Παπαεθυμίου
4. Βασίλειος Κ. Σπύρου
5. Γεώργιος Δ. Τσικουράς

Υπεύθυνος Τυπογραφείου ΚΑΜΗΝΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Εσωτερικού δρχ. 1000
Εξωτερικού δολ. 20
μάζα 30

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη και τις απόψεις της εφημερίδας ή του Συλλόγου

Διευθυντής
Βασίλειος Κ. Σπύρου
Συνεργάτες
1. Αριστ. Ε. Οικονόμου
2. Γιαν. Αρ. Οικονόμου
3. Δημ. Β. Οικονόμου
4. Βασ. Α. Παπαεθυμίου

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΕΜΑΤΙΟΥ

Η γυναίκα του χωριού παλιά και σήμερα

Η γυναίκα δεν είχε, στα παλιά χρόνια, την ανύψωση που της έπρεπε και δεν απολάμβανε τα σημερινά αγαθά του πολιτισμού. Η κατάσταση αυτή διατηρήθηκε και μέχρι τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, απομεινάδι της μακροχρόνιας Τούρκικης σκλαβιάς.

Η απασχόλησή της δεν ήταν μονάχα η ανατροφή των παιδιών της, το νοικοκυριό, η αυλή και ο κήπος της, αλλά και η σκληρή εργασία, ίσως και περισσότερη δίπλα από τον άντρα της στα κτήματα, να βόσκει τα γιδοπρόβατα, να φορτώνει και να φορτώνεται ξύλα στην πλάτη της και τόσα άλλα που της παρουσίαζε η φτώχεια της.

Σηκωνόταν πολύ πρωί, με το λάλημα του κόκορα, μαγείρευε, και φορτωμένη το μυρό στην κούνια (σαρμανίτσα) προχωρούσε, μαζί με τον άντρα της, που πήγαινε καβάλα στο ζώο, για το χωράφι που βρίσκονταν πολύ μακριά από το σπίτι της.

Κάθε μέρα πρωί και βράδυ, έβλεπες στους δύσβατους μουλαρόδρομους που οδηγούσαν στα κτήματα, ομάδες από άντρες μπροστά, καβάλα στα υποζύγια, και πίσω γυναίκες να ακολουθούν, φορτωμένες τα μυρά τους και στα χέρια τους, απαραίτητα, να πλέκουν ή να γνέθουν μαλλί στις ρόκες τους. Το εργοχείριο στις γυναίκες στο δρόμο, και ιδιαίτερα στα κορίτσια τα ανύπαντρα ήταν απαραίτητο, γιατί τούτο το σχολίαζαν οι μεγάλοι και με αυτό έκριναν την ικανότητα και εργατικότητα της γυναίκας. Τα σχόλια αυτά ανάγκαζαν και μερικούς άντρες, οι οποίοι επιθυμούσαν να ξεκουράσουν τις γυναίκες τους και να δείξουν την αγάπη τους παραχωρώντας τη θέση τους, να αδιαφορούν γι' αυτές παρά τη θέλησή τους.

Η γυναίκα όλη μέρα στο χωράφι εργαζόταν χωρίς ξεκούραση. Το βράδυ στο σπίτι της μαγείρευε, φρόντιζε τα παιδιά της και όλη την οικογένεια και την άλλη μέρα συνέχιζε το ίδιο βιοάι.

Άρρωστη, χάρω στην ψάθα, χωρίς γιατρό και φάρμακα, περίμενε την από το Θεό θεραπεία της. Στη γέννα των παιδιών της, έλυνε στην αιμορραγία και αυτό από την αγραμματοσύνη και την αδιαφορία του άντρα της.

Αυτή ήταν η προπολεμική γυναίκα του χωριού, αδικημένη από την κοινωνία. Τα ανατολίτικα απομεινάρια της Τουρκοκρατίας την κρατούσαν σε απομόνωση. Τη θεωρούσαν σαν υπηρέτρια του σπιτιού, χωρίς γνώμη και πρωτοβουλία και πολλές φορές την έδερναν σαν ζώο.

Με το πέρασμα των χρόνων δημιουργήθηκαν νέες συνθήκες, νέες αντιλήψεις που βελτίωσαν και τη θέση της γυναίκας. Ξαφανίστηκε η βάρβαρη και τυραννική ζωή της και άρχισε και αυτή να παίρνει την πρόπουσα θέση της μέσα στην κοινωνία γενικότερα.

Η γυναίκα του χωριού δεν κάνει βέβαια περιπάτους, δεν καπνίζει, ούτε ουζοπίνει, αλλά εκφέρει και αυτή τη γνώμη της, ανεβαίνει και αυτή καβάλα στο υποζύγιο για να ξεκουραστεί και είναι μια ισότιμη σύντροφος στον αγώνα της ζωής με τον άντρα της.

Και το Σύνταγμα της Ελλάδας του 1975 με το άρθρο του 4, παράγραφος 2, δίνει τα ίδια δικαιώματα στους Έλληνες και Ελληνίδες και τις ίδιες υποχρεώσεις απέναντι στο νόμο και την κοινωνία.

Η παλιά ενδυμασία των κατοίκων

Οι γυναίκες φορούσαν “τσιρέπια” (κάλτσες) κοντά μέχρι το κότσι του ποδιού. Ήταν μάλλινες, από μαλλιά προβάτου, πλεγμένες στο χέρι με χρωματιστές κλωστές για να γίνουν πολύχρωμες και με ορισμένο σχέδιο. Δεν είχαν λαπούδες και στερεώνονταν στις καμάρες των ποδιών, κάτω από το κότσι. Έφταναν ως

την επιγονατίδα και περιδένονταν με χρωματιστή μάλλινη κλωστή. Κάτω φορούσαν την κοντοπατούνα, πλεγμένη και αυτή στο χέρι με χρωματιστές κλωστές και με πλουμιστά σχέδια. Οι κάλτσες αυτές ονομάζονταν “καραγκούνικες”. Φορούσαν άσπρο πουκάμισο, κάτω από το γόνατο, είδος φουστανιού, με δυο ραφές στα πλάγια, κεντημένες με το βελόνι σε τρυπητό σχέδιο “ντιέλι”, όπως το έλεγαν. Πάνω φορούσαν το “τσιπούνι”, πιο κοντό από το πουκάμισο, καμωμένο από άσπρο, αργαλείσιο σκουτί (ύφασμα), κεντημένο με χρωματιστά γαϊτάνια και πάνω από αυτό τη φλοκάτη (φλοκάτα) σε μαύρο χρώμα και κεντημένη βαριά με κόκκινα γαϊτάνια, με μασχάλες φαρδιές, για να περνούν εύκολα τα εργαλεία για τις γεωργικές τους εργασίες. Επίσης με κατάλληλη αναδίπλωση χρησίμευε για στήριγμα στο βάρος που έφεραν στην πλάτη τους. Στη μέση φορούσαν πλεχτή ζώνη και ποδιά επίσης πλεχτή στον αργαλειό. Η ζώνη κομψωνε μπροστά με μεγάλα κεντημένα “τσιπρακία” και πιο πάνω, στο στήθος, μικρότερα, σε μέγεθος “κουμποθηλιές”, έργα και τα δυο λαϊκής τέχνης των ασημουργών των Ιωαννίνων της Ηπείρου. Στο κεφάλι φορούσαν ένα κουλούρι καμωμένο από μαύρα μαλλιά, δεμένο κατάλληλα με γαϊτάνια, στο οποίο κρεμούσαν φλωριά, αλυσίδες ασημένιες ή χρυσές, ανάλογα με την οικονομική τους ευχέρεια, χάντρες κ.λ.π., και πάνω από αυτό το μαύρο, με κλώσσα γύρω - γύρω, κεντημένο μαντήλι. Για υποδήματα φορούσαν τσαρούχια που κατέληγαν σε γυριστές προς τα μέσα μεγάλες καμπυλωτές μύτες σκέτες ή ραμμένες σ' αυτές φούντες χρωματιστές από μάλλινες κλωστές.

Παρά τις προσπάθειές μας δεν μπορέσαμε να βρούμε φωτογραφία της στολής αυτής, γιατί την εποχή εκείνη στο απομονωμένο και ορεινό αυτό χωριό, ήταν άγνωστη η φωτογραφική τέχνη.

Οι άντρες φορούσαν και αυτοί τα ίδια υποδήματα, άσπρες κάλτσες και πάνω από αυτές τα άσπρα ή μαύρα χολέβια, που έφταναν ως το μηρό και τα κρεμούσαν με σχοινιά από τη μέση τους. Εσωτερικά φορούσαν αργαλείσια άσπρη φανέλλα, με στενά μανίκια που κολλούσαν πολύχρωμα κεντητά πλεχτά “βραχιόλια” και άσπρο πλατύ και με πολλές πτυχές πουκάμισο μέχρι το γόνατο και με πλατιά μανίκια για να διακρίνονται τα χρωματιστά βραχιόλια. Πάνω φορούσαν το άσπρο και με πολλά λαγκιόλια (πτυχές) τσιπούνιο και στη μέση το πέτσινο “σιλάχι”. Στο κεφάλι φορούσαν κόκκινο φέσι, το οποίο, μετά την απελευθέρωση, αντικαταστάθηκε με μαύρο. Πιο κάτω από το γόνατο, στην άρθρωση, κρεμούσαν προς τα πίσω φούντες δεμένες με καλτσόδετα.

Με το πέρασμα των χρόνων, η ενδυμασία πήρε άλλη μορφή. Οι γυναίκες αντί για τσιπούνι φορούσαν φαρδιά φορέματα, από αργαλείσιο πικουτί, καρφέ ή απλό μαύρο ή κόκκινο, με πολλά λαγκιόλια (πλισέδες) και γύρω - γύρω, κοντά στη βάση, κεντητή αγοραστική πολύχρωμη ταινία, πάχους 10 εκατοστών. Οι ποδιές αντικαταστάθηκαν με πολύχρωμο αγοραστικό ύφασμα, τα τσιπρακία και οι κουμποθηλιές με επίχρυσες ζώνες και τα κρεμασμένα στο κεφάλι στολίδια στο λαιμό και στα χέρια.

Τα χολέβια, τα πλατιά πουκάμισα και τα τσιπούνια των αντρών, αντικαταστάθηκαν με περισκελίδες και πανταλόνια, με κανονικά πουκάμισα και μάλλινα από αργαλείσιο σκουτί (ύφασμα).

Μετά τον πόλεμο του 1940, με το ξάνοιγμα των κατοίκων στα ταξίδια, τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό και με το ανέβασμα του βιοτικού επιπέδου, η ενδυμασία πήρε τη σημερινή της μορφή και είναι η αυτή, αν όχι και ανώτερα, των πόλεων. Οι νέοι του χωριού παρακολουθούν την εξέλιξη της προόδου βήμα προς βήμα.

(Από το βιβλίο του Ι. Μάνθου “Το Δεμάτι” Ιστορία - Λαογραφία, Α' μέρος, 1983)

ΕΡΩΤΗΣΗ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΕΙΨΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΩΝ

Κατατέθηκε στη Βουλή ερώτηση από τους βουλευτές του Συνασπισμού Κ. Ρήγα, Τρ. Χατζηδημητρίου και Α. Σεβαστάκη, σχετικά με την έλλειψη κτηνιάτρων σε πέντε κτηνιατρεία στο Νομό Ιωαννίνων και μεταξύ αυτών και στο κτηνιατρείο Μηλιωτάδων.

Δυστυχώς εξ αιτίας της προκήρυξης των πρόωρων βουλευτικών εκλογών δε πρόλαβε να υπάρξει απάντηση από τον αρμόδιο Υπουργό Γεωργίας. Ελπίζουμε στην επόμενη Βουλή να ξανατεθεί το ζήτημα, ώστε να έχουμε την απάντηση από το αρμόδιο υπουργείο.

Η ερώτηση έχει ως εξής:

“Σοβαρά προβλήματα αντιμετωπίζουν οι κτηνοτρόφοι στο Νομό Ιωαννίνων απ’ την έλλειψη κτηνιάτρων στην ύπαιθρο. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν οργανικά κενά σε πέντε κτηνιατρεία που καλύπτουν μεγάλες περιφέρειες με αξιόλογη κτηνοτροφία.

Παρά τις προσπάθειες του προσωπικού της Δ/σης Κτηνιατρικής Ιωαννίνων δεν είναι δυνατόν να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες της κτηνοτροφίας στο νομό.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός αν προτίθεται να καλύψει τα υπάρχοντα κενά στα Κτηνιατρεία των προαναφερόμενων περιοχών”

ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

Πυρκαγιά εκδηλώθηκε στις 25 Σεπτεμβρίου στα όρια των κοινοτήτων Δεματίου και Πέτρας στη θέση “Αγία Παρασκευή”.

Η φωτιά, ευτυχώς, έκαψε μικρή σχετικά έκταση με πουνάρια. Κατά την προσπάθεια κατάσβεσης έπαθε ελαφρά εγκαύματα ο κοινοτικός σύμβουλος Αναστάσιος Κ. Ζιάβρας.

Τη φωτιά έβαλαν, πιθανόν, Άλβανοί λαθρομετανάστες, που περνούν συνεχώς από την περιοχή και ανάβουν ανεξέλεγκτα φωτιές για να ζεσταθούν.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΙΝΟΥΜΕ

Δημοσιεύουμε κατάλογο εφημερίδων και περιοδικών που έρχονται στα γραφεία του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων και τα οποία μπορούν να παίρνουν οι χωριανοί που ενδιαφέρονται και να τα διαβάζουν:

1. ΒΟΒΟΥΣΙΩΤΙΚΑ : Διμηνιαία εφημερίδα. Εκδότης: Χρόνης Δρούγιας
2. ΔΙΚΟΡΦΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ : Δίμηνη εφημερίδα του Συλλόγου Δικορφιωτών Ζαγορίου
3. ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΑ : Μηνιαία εφημερίδα του Συλλόγου Ηπειρωτών Κορινθίας “Η Πίνδος”
4. ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ : Τριμηνιαία Επιθεώρηση. Εκδότης: Γ. Κόκκινος
5. ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ : Περιοδική έκδοση
6. ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΝ ΜΕΛΛΟΝ : Ανεξάρτητη Εθνικοπολιτική Εφημερίδα. Εκδότης: Ελένη Γκογκώνη- Αμπαζή
7. ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ : Μηνιαία Έκδοση της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας
8. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ : Τρίμηνη έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Ανηλίου
9. ΤΑ ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΚΑ ΝΕΑ : Εφημερίδα της Ένωσης Ζαγορισίων Αθηνών
10. ΤΑ ΝΕΑ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΟΧΩΡΙΤΩΝ : Δίμηνη έκδοση της Αδελφότητας Εκκλησιοχωριτών
11. ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ : Μηνιαίο περιοδικό της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Ζαγορίου

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Το κοινοτικό συμβούλιο Δεματίου πήρε τις εξής αποφάσεις:

Εγκρίνει τη δημοπρασία για την εκτέλεση εργασιών συνέχισης του έργου ύδρευσης από την πηγή “Κλέφτες”.

Το έργο είναι προϋπολογισμού 5.000.000 δρχ. και θα πληρωθεί από το πρόγραμμα ΣΑΝΤ. 2.000.000 δρχ. το έτος 1993 και 3.000.000 δρχ. το έτος 1994 και σύμφωνα με τη μελέτη θα εκτελεστεί δίκτυο 1200 μ. περίπου.

Το έργο κατακυρώθηκε στον Γεώργιο Γκόνδρα, ο οποίος προσέφερε ποσοστό έκπτωσης 6%.

Με την απόφαση δεν συμφωνούν οι κοινοτικοί σύμβουλοι Χρ. Παπατόλης και Β. Σπύρου επειδή το ποσοστό έκπτωσης θεωρείται πολύ μικρό, γι’ αυτό το κοινοτικό συμβούλιο έπρεπε να επαναλάβει τη δημοπρασία, για να επιτύχει καλύτερη έκπτωση δεδομένου ότι με παλαιότερη απόφαση το κοιν. συμβούλιο δεν κατακύρωσε τις δημοπρασίες για το ίδιο έργο και ίδιου ποσού παρότι δόθηκαν εκπτώσεις μέχρι 31% για να δοθεί τελικά απευθείας στον Γ. Γκόνδρα.

ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΕΙΣ ΔΡΟΜΩΝ

Εγκρίθηκε πίστωση 15.000.000 δρχ. και άρχισε η ασφαλτόστρωση του δρόμου από 29 χμ. της Εθνικής οδού Ιωαννίνων-Τρικάλων προς Δεμάτι.

Επίσης εγκρίθηκε πίστωση 15.000.000 δρχ. και γίνονται εργασίες ασφαλτόστρωσης του δρόμου προς Ιτέα.

Η ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΝΑΤΙΑ

Ακόμα δεν οριστοποιήθηκε η χάραξη της Εγνατίας οδού για το τμήμα Λογγάδες - Περιστέρι και συνεχίζονται οι μελέτες.

Η δυσκολία εμφανίζεται επειδή οι μελέτες στην περιοχή της Μπαλντούμας δείχνουν ότι υπάρχουν μεγάλα γεωλογικά ρήγματα και έτσι εξετάζεται η καλύτερη δυνατή χάραξη της οδού για την κατασκευή της σήραγγας στο Δρίσκο και μετά τη συνέχιση του δρόμου μέχρι Περιστέρι.

Τα εκλογικά τμήματα για τις βουλευτικές εκλογές

Στην Κοινότητα Δεματίου θα λειτουργήσουν, όπως και σε προηγούμενες εκλογές, δυο εκλογικά τμήματα για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος από τους ψηφοφόρους του χωριού.

Το ένα εκλογικό τμήμα θα λειτουργήσει στους Μηλιωτάδες και το άλλο στους Βοτανσαίους. Οι ψηφοφόροι που δεν κατοικούν στο χωριό μπορούν να ψηφίσουν σε όποιο τμήμα εξυπηρετούνται καλύτερα, αφού ο εκλογικός κατάλογος είναι ενιαίος και για τα δυο εκλογικά τμήματα.

Η ΥΔΡΕΥΣΗ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ ΠΟΤΑΜΙΑΣ ΚΡΥΟΒΡΥΣΗΣ

Ολοκληρώνεται το έργο ύδρευσης του συνοικισμού Ποταμίας Κρυόβρυσης με μεταφορά νερού από τη θέση “Βασιάνα”. Το έργο είναι προϋπολογισμού 6.000.000 δρχ.